

פוח לכתף. הוא חיפש מקור להלוואה מיידית ופנה אל הקבלן גניש, אותו הכיר מעסקות מקרקעין קודמות שלא יצאו לו פועל, אך יצרו יחסים אמון בין השניים. מור כי דווקא הקבלן הצנוע והבלתי נודע, שהיה נחבא אל הכלים ולא נדחף ונחשף לעין הציבור, הוא שיכול היה לחלץ את המיליונר הנוצץ ממצוקתו הכספית.

כל ילד במדינה מכיר את פלאטורון מהופעותיו בטלוויזיה, מראיונותיו בעיתונות ומהמישפט שמתנהל נגדו זה כשנה על שוחד בחירות. הוא ידוע לכל כאיש החוגג-הנוצץ, המתגורר בוילתה חלומית בסביון, עורך משתאות כיד המלך ומעמיד להגילה מכוניות קאדילאק יקרות. איש לא היה מאמין כי דווקא עשיר מופלג זה יודקק להלוואה מידי הקבלן הבלתי מוכר גניש.

גניש הוא גבר נמוך-קומה בן 32, עלה לארץ עם משפחתו מרובת הילדים מצפון-אפריקה בעליה הגדולה של 1949. הוא ובני משפחתו עברו להתגורר בשכונת-עוני בהרצליה, שהיתה אז מקום נידח. בגיל שמונה נפטר אביו והותיר את ה' משפחה חסרת-כל. מייד עם סיום בית-הספר העממי החל הילד החרוץ לעבוד היה להשיג ילד מחוסר השכלה וקשרים. אלא שמפועל בניין הפך לאט לאט לקבלן-שלד, נכנס לשותפות עם קבלנים אחרים והתקדם בצעד-צעד, עד שהפך אחד הקבלנים הגדולים במדינה. היום, עשרים שנה מאז החל לרכוש עבודת בניין, מגלגל גניש מחזור שנתי של 3.5 מיליארד לירות. הוא מעסיק כ-1000 איש ובונה בשנה כ-1400 יחידות דיור.

שילטונות המס ניסו מזה חודשים ארוכים להתלבש על העוסקים בענף הבנייה ולמצוא את העלמות המס השכיחות בו. לפני שביע פשטו החוקרים כ-4000 בבוקר על בתיהם של ארבעה מגדולי הקבלנים, ובתוכם גניש. הוא נחקר עד הערב בי-

דגמי היצירות

של האמן יעקב אגם נעשו לפי פסליו, שניים מפסלים אלה נמצאים בביתו של פלאטורון בסביון, ואשתו, אנט, היא

המצולמת לידם. התכשיטים חוכנו עליידי אגם בזהב, ונחתמו עליידי. למרות שהוסכם על יצירת הדגמים בעשרה עותקים כל-אחד, נוצקו לבסוף רק שלושה עותקים מכל דגם.

גניש שוחרר עוד בערב מעצרו בערבות הגבוהה ביותר במדינה. הוא הפקיד ארבעה צ'קים בסכום כולל של 100 מיליון לירות, והלך לישון בביתו. יומיים אחר-כך שיחרר אותו שופט לשלום הראשי חיים שפירא בסכום צנוע יותר - המישה מיליון לירות. החשדות היחידים שנותרו נגד הקבלן התמקדו בחברת הבנייה גורעד שבבעלותו, אשר עשתה כמה עיסקות מכירת נכסים, עליהם לא שולם מס-ערך-מוסף.

לגבי עיסקת התכשיטים נותרה רק שאר לה אחרת: האם חברת פינינדיס, שבבעלות משפחתו של חבר-הכנסת, שילמה את מס-ערך-מוסף בעת מכירת התכשיטים. אלא ששאלה זו גם היא אינה כל כך פשוטה. היות והחברה מאוגדת בוואדון, וספק אם עליה לשלם מע"מ. חבר-הכנסת פלאטורון אישר את כל גירסתו של גניש, ומסר כי הוא מוכן להחקר על כך בפני שילטונות המס אם יהיה צורך. לולא זאת היתה עומדת לו חסינותו גם לגבי חקירה זו.

אילנה אלון

גם זהב טהור, וערכם הביטוחי כ-480 אלף דולר. ערך הזהב היצוק היה שווה באותה עת רק 120 אלף דולר. גניש הסכים לקנות את התכשיטים ב-166 אלף דולר, אך טרם להכיר בכל הערך האמנותי שנדרש על-ידי הלווה, למרות שמעריכים מומחים סיבירו לו כי ערכם של התכשיטים הוא לפחות פעמיים וחצי מערך הזהב שבהם. "היתה זו עיסקה מסחרית טובה, ולכן לקחתי את התכשיטים תמורת ההלוואה", ספר גניש במישרדו לכתבת העולם הזה, "ואלה הם התכשיטים היחידים שנמצאו בכספת. לא היה שם כל תכשיט זהב או יהלום נוסף, וגם מביתי לא נלקחו תכשיטים או תכשיטים".

כאשר הגיש גניש לאנשי המס את שטר המכר, שהעיד כי קנה את תכשיטי הזהב מחברת פינינדיס, ושילם עבורם סכום של 175 אלף דולר בלירות ישראליות, לפי שער אותו היום, הבינו החוקרים כי לא בוצעה עבירה כלשהי בתכשיטים. שכן כל אורח במדינה הקונה טבעת נישואין, יודע שאין איסור על מכירת תכשיטי זהב; האיסור הוא על מסחר במטילי-זהב.

TITLE - DEED

WE, THE UNDERSIGNED, ETABLISSEMENT FININDUS, S.A., BEING THE TRUE AND LAWFUL OWNERS OF THE FOLLOWING GOLD JEWELRY ITEMS, DESIGNED BY YAACOV AGAM, I.E.-:

QUANTITY	REFERENCE	WEIGHT OF 18 KARAT GOLD	GRAMMES
1	PUISSANCE 9 OBJET.....	440	
1	TRIANGLE VOLANT OBJET.....	122	
1	TRIANGLE VOLANT MINIATURE OBJET.....	81	
1	COEUR BATTANT VERTICAL COLLIER.....	63	
1	COEUR BATTANT HORIZONTAL COLLIER.....	63	
1	PUISSANCE 9 COLLIER.....	75	
1	PUISSANCE 5 COLLIER.....	42	
1	LOSANGE PUSSANCE 9 VERTICAL COLLIER.....	58	
1	LOSANGE PUSSANCE 9 HORIZONTAL COLLIER.....	53	
1	OPEN SPACE OBJET.....	407	
1	TOUTES DIRECTIONS OBJET.....	460	
1	ETOLE 4 DIMENSIONS OBJET.....	65	
1	ETIGILE D'AMOUR OBJET.....	960	
1	CHAMILLIER OBJET.....	600	

AND BEING ALSO THE TRUE AND LAWFUL OWNERS OF ONE PIECE OF GOLD JEWELRY DESIGNED BY LEONORE FINI, IN THE WEIGHT OF 640 GRAMMES OF 18 KARAT GOLD.

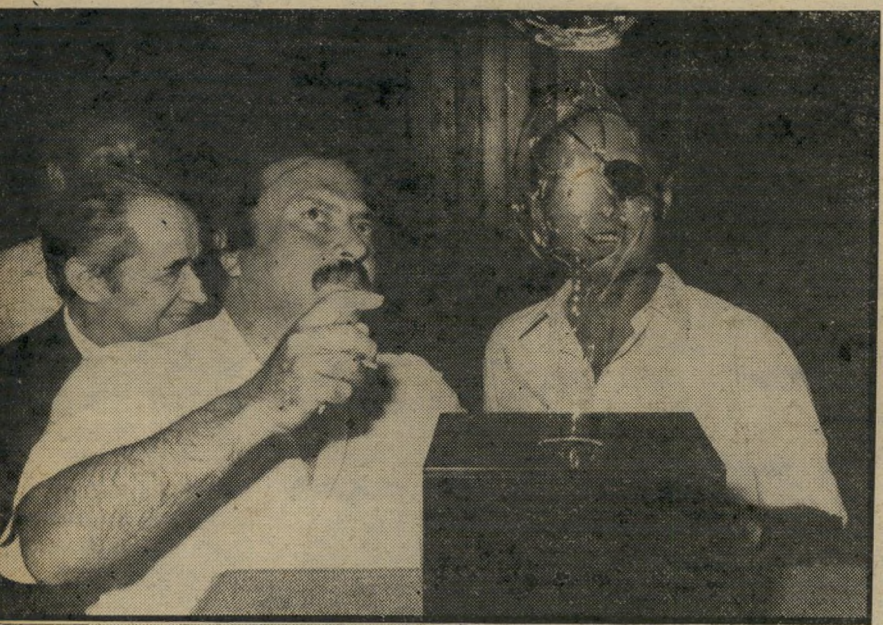
HEREBY DECLARE AND CONFIRM THAT THE ABOVE MENTIONED GOLD JEWELRY ITEMS, DESIGNED BY YAACOV AGAM AND LEONORE FINI, HAVE BEEN SOLD BY US TO MR. SHALOM GENISH, AND THAT THE FULL AND LAWFUL OWNERSHIP, IN THE ABOVE MENTIONED GOLD JEWELRY ITEMS, IS NOW FULLY AND LAWFULLY VESTED IN MR. SHALOM GENISH, AS FROM THE DATE OF THIS TITLE DEED.

WE FURTHER UNDERTAKE, DECLARE AND CONFIRM THAT THE TOTAL WEIGHT OF 18 KARAT GOLD, IN THE ABOVE JEWELRY ITEMS, IS 4,129 GRAMMES, AS ABOVE SPECIFIED.

WE FURTHER DECLARE AND CONFIRM THAT THE FULL PRICE FOR THE ABOVE MENTIONED GOLD JEWELRY ITEMS HAS BEEN PAID TO US IN FULL BY MR. SHALOM GENISH.

SIGNED THIS 24 DAY OF NOVEMBER 1980.

ETABLISSEMENT FININDUS
39
9420 ETABLISSEMENT FININDUS.

חברה ואדונית בשם אסטבלישנט פינינדיס היתה הבעלים הישמי של התכשיטים. אמו של פלאטורון היא לעיל שטר המכר בו הועברו התכשיטים לגניש. בעלת המניות העיקרית בחברה זו.

מישרדי מס-ערך-מוסף, ופתח את כספתו לעיניהם, וגילה את התכשיטים. הוא הסביר את מקור התכשיטים והרי-אה לפקידים מיסמכים המעידים כי קנה אותם באופן חוקי ורשמי לגמרי. אחרי שהילוה לפלאטורון את הסכום שבניקש, מישקלם של התכשיטים הוא 4.129 קילוגרם.

אגם ומעריציו משה ורחל דיין מתבוננים באחד מפסליו האמן. אגם היה ידיו של פלאטורון בפאריס ומכר לו הרבה מפסליו. השניים נכנסו לעיסקה מיוחדת לייצור תכשיטים מזהב לפי דגמי האמן.